

ПЪРВИТЕ ВЕСТИТЕЛИ В БЪЛГАРИЯ

Чухме вече за братята Вагнер и Зейфрид. Те са имали постоянно местожителство в Добруджа и са идвали от време на време в Русе. След тях е бил изпратен от Германия брат Хинтер, който е работил в Пловдив, приблизително от 1904 г. – 1908 г. В същото време е бил изпратен един друг проповедник на име Енселейт. Той е работил във Варна. Брат Варсано го помнеше и ми е казвал, че брат Енселейт говорил много хубаво български. В 1908 г. се е върнал първият българин от нашето мисионско училище „Фриденсау“, брат Георги Кадалев Димитров (Пишещият тези редове беше с него две години в училището, а даже и в един клас, без обаче тогава да е мислил, че един ден ще бъде заедно с него в България) – забележка Алфред Томас.

Заедно с брат Кадалев в България беше изпратен и друг мисионер от Германия – брат И. Берек, който е работил три години в град Търново, обаче без видим успех. След няколко години брат Енселейт и Берек са били отзовани обратно в Германия.

От 1908 г. до 1910 в България е идвал от време на време брат О. Швениге, водител на делото в Румъния и е посещавал заедно с брат Кадалев, като преводач, вярващите в Русе, с Бръшляница и град Пловдив. В 1911 г. в град София беше изпратен брат К. Мотцер от Германия. И като пръв водител на делото в страната беше направил всички усилия, за напредъка и закрепване на делото в страната. В това време от северна България сме имали само 25 членове и двама проповедници.

В 1912 г. делото в България получи един по-голям тласък с идването на още трима нови работници:

1. Брат Стефан Константинов, който беше в мисионското училище във Фриденсау от 1910 до началото на 1912 г., който беше повикан в работата в помощ на брат Мотцер като преводач.

Карл Мотцер

2. Брат Алфред Томас, който дотогава работеше в град Собо̀тица (тогавашна Унгария), беше поискан и преместен от Собо̀тица в България с постоянно местожителство в град Русе.

3. Като последен беше изпратен брат Ханс Щолтенберг от Германия, със седалище София.

И така, числото на евангелските работници в България нарасна на 5 души.

Една година по-късно, през 1913 г., се върна от мисионското училище във Фриденсау и санаториума сестра Недка Константинова. Тя работи в делото до 1918 г., специално в санитарната област.

Дължа да кажа няколко думи и за брат Сава Моллов, който макар че не беше платен работник проповедник, през 1917 и 1918 г. проповядваше доброволно и усърдно тук и там по домовете.

Избухването на Европейската война повлия сериозно на делото. Проповедниците: Х. Щолтенберг, К. Мотцер, Кадалев и Константинов, един след друг бяха повикани в редовете на армията. Предвид намаленото число на проповедниците беше назначен през това време брат Георги Събев като проповедник (1917 г.), обаче в 1918 г. той си подаде оставката и през март с.г. брат Томас трябваше да напусне страната, за да се яви на служба в защита на родината. В това време беше назначена с. Л. Шустер за помощник работничка в делото, за да приготвя докладите и да поддържа връзката между българското поле и главното управление.

В началото на 1918 г. брат Томас се върна като войник в отпуската и остана до приключване на войната на военна служба в София. Брат Константинов, който беше освободен от военна служба по болест, се грижеше за църквата в София. Заедно със сестра Недка Константинова дойде още една милосърдна сестра на име Йоанна, немкиня по народност, обаче след една година работа тя встъпи в брак с брат Х. Щолтенберг.

Числото на работниците през 1918 г. беше намаляло на двама. Числото на членовете през това време беше 69 души. Поради войната и отсъствието на работниците дойде един временен застой за делото в България, а освен това църквата в София бе затворена от правителството от 1917 до 1918 г. Всички скърбяхме за това положение и се молахме на Бога за едно ново съживление и за пълна свобода в нашата дейност. Преди да продължи да описвам делото след 1918 г., ще дам един преглед за **организацията на българското поле и неговата връзка с по-горното управление.**

До 1909 г. председател на Балканското мисионско поле (България и Румъния) е бил брат Хинтер. Той е живял в Русе и е посещавал другите групи и в България. Един доклад от 1909 г. посочва групите: Бръшляница с 5 члена, Русе с 3 члена и София с 3 члена. На 27 юни 1909 г. брат Хинтер бил преместен в Русия и на неговото място дошъл брат Швенниге, който живеел в Букурещ и посещавал от време на време групите в България. В 1911 г. Българското мисионско поле става самостоятелно, под председателството на брат К.Мотцер и в 1914 г. бяхме причислени към Турското мисионско поле, запазвайки своята самостоятелност, като заедно с Гърция образувахме така наречената Леванте уния. Председател на Унията бе брат Е.Фраухикър със седалище Цариград и посещаваше няколко години наред България. Неговите посещения през време на войната бяха особено ценни при липсата на проповедниците. В 1920 г. той беше сменен с брат Х. Ерибергер, който също живееше в Цариград и често ни посещаваше през време на войната.

В 1919 г. главното седалище на европейското дело беше в Хамбург. От тази година се образува Европейската дивизия със седалище Берн, Швейцария, под председателството на брат Л. Н. Кристиян и брат Изинг като секретар. И двамата посещаваха България.

В 1920 г., след като всичко взе нормалния си ход, главното управление в Берн реши да се изпрати в България отново брат Ал.Томас, но сега като председател на полето. Договорът за мир в края на 1918 г. обаче принуди всички чужденци, особено австрийци и германци, да напуснат България, поради което брат Ал.Томас напусна страната през м. октомври с.г. заедно със семейството си.

Особените обстоятелства през 1922 г. наложиха на пишещия тези редове да си подаде оставката като председател и на негово място дойде брат Отто Щауберт. Брат Щауберт беше председател от 1922 г. до декември 1926 г. В края на същата година брат Щауберт, заедно със семейството си, се върна в Германия и брат Ал.Томас беше отново избран за председател на Българското мисионско поле, на който пост остана до 1937 г.

В края на 1932 г. брат Дейл беше изпратен от Берлин като надзирател на полетата: България, Турция и Гърция, със седалище София. Той ръководи година и половина Българското мисионско поле. През м.май 1934 г. той се върна отново в Германия и след неговото заминаване ръководството на полето прие брат Ал.Томас. След дългогодишна дейност, главното управление намери за добре да премести брат Ал. Томас отново в Германия, като определи брат К. Золман за председател на България. Обстоятелствата се промениха и се наложи тъй щото след 4-месечно председателство брат Золман да бъде преместен в Будапеща, Унгария. От 1938 г. с ръководството на Българското мисионско поле бе наговорен брат Ю. Михайлов.

За отбелязване е, че в 1928 г. Европейската дивизия беше разделена на четири части и България беше причислена към Средно-европейската дивизия със седалище Берлин. Братята Н.Х.Шуберт, В.Мюлер, А.Минк, Е.Гутел и Х.Бьокс ни посещаваха един до два пъти в годината и бяха за благословение на полето. Финансовите затруднения, в които попадна Централната европейска дивизия наложиха едно прсорганизиране и всички мисионски полета причислени към Централната европейска дивизия, минаха под прякото ръководство на Генералната конференция.

Дивизионен съвет през юни 1934 г. Седнали: Х. Бьокс, Х. Феннер, Г. Шуберт, Е. Гутел, А. Минк, Г. Дейл. Прави: Г. Сенг и О. Шилдхауер

Луис Х. Кристиан (1872-1954)
Мисионер и администратор, ръководил
на Европейската дивизия от 1922 до 1928 г.

Хайнрих Ф. Шуберт (1868-1961)
Блиък сътрудник на Конради. От 1928 до 1933 г.
ръководи Средноевропейската дивизия

Хайнрих Бьокс (1872-1942)
Успешен ръководител на колпорторите
в Средноевропейската дивизия

Гьорг В. Шуберт (1862-1943)
Ръководител на Средноевропейската дивизия
от 1933 до 1936 г.

Адолф Минк (1883-1960)
Младежки ръководител в дивизията.
От 1936 до 1952 г. ръководител
на дивизията

Хулда Йост (1887-1938)
Добрите ѝ контакти в Германия позволяват
Благотворителното дружество да се развие много
успешно. Посещенията ѝ в България са дали
сериозен тласък в развитието на благотворителни
инициативи в страната ни

